

Sadık Bey Romanı Üzerine Bir İnceleme

A Review on Sadık Bey Novel

Uzman İkbal AKKAR

Milli Eğitim Bakanlığı, Türkçe Öğretmeni, Malatya/Türkiye
Orcid ID: 0000-0003-0824-132X

Doç. Dr. Gül Mükerrerem ÖZTÜRK

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Gürcü Dili ve Edebiyatı Bölümü,
Rize/Türkiye
Orcid ID: 0000-0003-1875-4954

ÖZET

Bir romanın incelenmesinde romanın kişileri, zamanı, yeri ve olay örgüsünün yanı sıra dil ve üslup, bakış açısı, anlatıcı gibi unsurların varlığından söz edilmektedir. Romanın materyal unsurlarını oluşturanlar anlatıcı, bakış açısı, olay örgüsü, kişiler, zaman, mekan, dil ve üslup; teknik unsurlarını oluşturanlar anlatma- gösterme teknikleri, mektup tekniği, geriye dönüş tekniğidir. Pınar Kür'ün 2016 yılında Can Yayınları tarafından yayımlanan Sadık Bey isimli romanı, bu çalışmaya kaynaklık etmektedir. Sadık Bey romanının incelenmesi yapılırken "romanın kimliği, isimden içeriğe, kişiler, zaman, yer, olay örgüsü, dil ve üslup, hâkim bakış açısı, anlatıcı, anlatım tekniği" gibi başlıklar oluşturulmuş; bu başlıklarla ilgili kısımlar kitap içinden örneklendirilmeye çalışılmış ve çalışma tamamlanmıştır. Çalışma, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsayan doküman incelemesi yöntemi ile oluşturulmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2013:217). Dokümanlar, nitel araştırmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynaklarıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013:218). Çalışmanın, roman incelemesi hususunda araştırma yapacak ilgili araştırmacılara kaynaklık edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Roman, Pınar Kür, Sadık Bey, materyal, teknik, geriye dönüş.

ABSTRACT

In the analysis of a novel, besides the characters, time, place, and plot of the novel, the existence of elements such as language and style, point of view, the narrator is mentioned. The material elements of the novel are the narrator, point of view, plot, people, time, place, language and style,... The techniques that make up the technical elements are narration-showing techniques, letter technique, flashback technique,... Pınar Kür's novel, Sadık Bey, published by Can Publishing in 2016, is the source of this study. While analyzing the Sadık Bey novel, titles such as "the identity of the novel, from the name to the content, persons, time, place, plot, language, and style, dominant point of view, narrator, narration technique" were created; The sections related to these titles were tried to be exemplified from within the book and the study was completed. The study was created with the document analysis method, which includes the analysis of written materials containing information about the case or cases aimed to be investigated (Yıldırım and Şimşek, 2013:217). Documents are important sources of information that should be used effectively in qualitative research (Yıldırım and Şimşek, 2013:218). It is thought that the study will be a source for the researchers who will research novel analysis.

Key words: Novel, Pınar Kür, Sadık Bey, material, technique, flashback.

1. GİRİŞ

1.1. Romanın Kimliği

Çalışmada Pınar Kür'ün Can Yayınları'ndan 2016 yılında ilk baskısı yayımlanmış kitabın (Pınar Kür, Sadık Bey, Can Yayınları, 2. Basım, İstanbul, Ekim 2016.) künyeli ikinci baskısı kullanılmıştır. Başlıklar içinde incelemelerin yapıldığı ve alıntılara yer verilen sayfa numaraları bu baskıya aittir.

1.2. İsimden İçeriğe

Güncel hayata bakıldığında geçmişe nazaran insan ilişkilerinin daha fazla gerildiği, kopma noktasına geldiği, belki de çıkar çatışması üzerine kurulduğu bir dünyada bencillikten sıyrılıp ortak emel üzerinde çalışmak kazanılması gereken bir erdem olabilmektedir. Kazanılması gereken

başkaca erdemler üzerinde durulması gerekirse sadakat, samimiyet, iyi niyet gibi unsurlardan da bahsetmek gerekecektir. “Sadakat ve samimiyet iyi niyeti pekiştiren kavramlardır.” demek yanlış olmasa gerek. Toplumca iyi niyet sahibi olan birinin sadakat ve samimiyet dolu olması gerekliliği vurgulanmaktadır. O halde sadakat kavramının başlangıç noktası sayılacak *sadık* kelimesi hakkında konuşulması yerinde olacaktır.

Sadık; doğru, gerçek, sadakatli olarak tanımlanmıştır (TDK, 2011:2001). TDK'nin yapmış olduğu tanıma da bakılacak olursa *sadık* kelimesinin *sadakatli* kelimesi ile eş değer olarak kullanıldığı görülmektedir.

Sadık Bey romanı, isimden içeriğe başlığı altında incelendiğinde kişiler arasında sadakat, sadıklık, iyi niyet gibi kavramların yazarca tarifi ve bu tarifler üzerine kurulmuş olay örgüsü çerçevesinde oluşturulmuştur. Romanın başkarakteri Sadık Bey, yer yer sadakat yer yer de isminin tam tersi tavırları ile karşımıza çıkarak bir çatışma hali yaratmaktadır.

1.3. Materyal Unsurlar

Roman, modern zamanların anlatım türüdür (Tekin, 2004). Bu romanın materyal unsurları bakımından değerlendirilmesi şu alt başlıklar altında olmuştur:

1.3.1. Bakış Açısı ve Anlatıcı

Sadık Bey romanının tamamında hâkim (ilahi) bakış açısı ve 3. tekil kişi konumunda bulunan (o) anlatıcı görülmektedir. Tekin'e (2004) göre anlatıcı, mutlak bir gücün sahibidir ve bu yüzden yazara bu güçten kaynaklı bir gurur yaşatmaktadır.

Romanın geneline tesir eden bakış açısı, hâkim (ilahi) bakış açısıdır. Hâkim (ilahi) bakış açısı, olaylara ve kişilere dönük birtakım açıklamalarda bulunur ve eleştiriler yapar. Her şeyi bilir ve kendisinden habersiz hiçbir şeyin gerçekleşmesine izin vermez (Tekin, 2004:31).

Bakış açısı ve anlatıcı hakkında şu paragraf okuyucuya ipuçları verebilmektedir:

“Öfkesi yatışmadığı gibi daha da artmıştı. Durduk yerde neden bu kadar sinirleniyordu sanki? Kızının ne mal olduğunu bilmiyor muydu? Damat desen... Kaç yıldır sürüp gelen bir asalaklık düzeni... Evlenmeden önce de böyle değil miydi? Nurcan –hatta doğduğundan beri-? Hem beceriksiz hem iddialı... Daha iyi bir koca seçmesine imkan var mıydı? Kızının çürük çıkmasından ne ölçüde sorumlu olduğunu düşünmemek için öfkelerini bilerek çoğaltıyordu sanki?” (s. 11).

1.3.2. Olay Örgüsü ve Entrik Kurgu

Roman, Sadık Bey'in iş yerinde bilgisayar başındaki düşüncelere dalması, hayata dair geçmiş ve bugün arasında kurduğu bağların çatışması ile başlamıştır. Sadık Bey, bir şirketin kurucu üyelerinden ve muhasebeden sorumlu olan üst düzey yöneticisidir. Ortağı, çocukluk arkadaşı Ertuğrul ise şirketin sahibidir. Bu arkadaşlık, dostluk ve ortaklık çerçevesinde şekillenen olaylar yer yer geriye dönüş tekniği ile yer yer de geleceğin tasviri ile okuyucuya sunulmaya çalışılmıştır.

Sadık Bey yağmurlu bir gün iş yerinden çıkıp meyhaneye gitmiş ve orada oldukça modası geçmiş kıyafetler giyen bir adam ile karşılaşmıştır. Bu adam, romanın ilerleyen bölümlerinde ara ara Sadık Bey'in karşısına çıkmış ve onu bazı konularda düşünmeye davet etmiştir. Sadık Bey ne zaman geçmişle ilgili bir şeyler düşünse bu adamın ya telefondaki sesini duymuş ya da adamı tam da karşısında bulmuştur.

Sadık Bey'in Ertuğrul ile ortaklık bağı romanın ortalarında Ertuğrul'un iş yerindeki bazı

çalışanların işlerine son vermek istemesi üzerine zedelenmiştir. Sadık Bey, çalışanların iş geçmişleri hakkında detaylı bir rapor hazırlamak için iş yeri çalışanlarından biri olan genç, güzel ve dul Perim Hanım ile birlikte Ertuğrul tarafından görevlendirilmiştir.

Sadık Bey, Ertuğrul'un iş yerinde çalışmaya başladığı dönemden beri Ertuğrul'a büyük bir sadakatle bağlıdır. Fakat Ertuğrul'un şirketin en eski çalışanlarını işten çıkarmak isteği ile ona olan sadakatini tekrar gözden geçirmiş ve Perim Hanım ile birlikte ona bir oyun oynamıştır. Şirketin açığını yakalayıp Ertuğrul ile kimsenin işten çıkarılmaması üzerine bir anlaşma yapacaktır. İşler istediği gibi gitmemiştir. Asıl oyunun Ertuğrul ile Perim Hanım tarafından Sadık Bey'e oynandığı, roman sonunda anlaşılacak ve aslında sadık gibi görünen kişilerin sadakatten feragat ettikleri vurgulanmıştır.

Sadık Bey, yıllarca güvendiği insanların güvenilir olmadıklarını bir tokat misali anlayarak evinin yolunu tutmuştur. Eve girdiğinde sürekli karşısına çıkıp kendisini sorgulamaya teşvik eden o adamın kendi salonunda oturduğunu görmüştür. Aralarında pek de anlaşılır olmayan bir sorgu- sual geçmiş ve Sadık Bey bu adamın baskısına dayanamayarak ruhsatlı silahını ona doğrultmuş, bir el ateş etmiştir.

Son bölümden anlaşıldığı üzere Sadık Bey'i sürekli düşünmeye davet eden, ikide bir karşısına çıkıp ukalalık yapan bu adam aslında Sadık Bey'in kendi iç sesidir. Sadık Bey silahı kendi alınaya dayamıştır. Onun cesedi üç gün sonra bulunmuş ve adli tıp raporuna ölüm nedeni "intihar" diye kaydedilmiştir.

Romanın bölümlenişi şu şekildedir:

1. Yazarın aynı yayınevinden yayımlanan diğer kitapları: s. 6.
2. Yazarın kısa özgeçmişi: s. 7.
3. Günün Sonu: s. 9-36.
4. Mesai: s. 37-62.
5. Sadık ile Ertuğrul: s. 63-88.
6. Teşrik-i Mesai: s. 88-114.
7. Yalan Dolan: s. 115-147.
8. Son Perde: s. 148-167.

1.3.3. Kişiler (Karakterler)

1.3.3.1. Karakter Oluşturma ve Başkişisi

Romanın başkişisi Sadık Bey'dir. Sadık Bey, arkadaşının şirketinde ufak bir hisse ile çalışan muhasebeden sorumlu orta yaşlı bir karakter olarak tanıtılmıştır. Fiziksel ve psikolojik özelliklerinin kısaca verildiği şu cümleler okuyucuyu fikir sahibi yapacaktır:

"Önce şu satış rakamlarını iyice gözden geçirmeliydi. Bunun şu sırada neden gerektiğine bir anlam verememişti... Artık yukarıdakilerle çok yakın ilişkide olmadığını bir kez daha hatırlayarak, bıyıklarını farkında olmadan ısırarak, gözlüğünü düzeltip yeniden monitöre doğru eğildi." (s. 14).

"Asansöre doğru yürürken pardösüsünü sırtına geçirmekle uğraşan Sadık Bey, geniş çalışma alanına yayılmış masalardan hiçbirine bakmadı, kimseyle göz göze gelmedi. Böyle palas pandiras çıkacağına, birkaç bölmenin önünde durup "iyi akşamlar" dileyebilir, hatta fırsattan istifade Perim Hanım'ın yanında biraz fazlaca oyalanıp, onunla flört etmeye çalışabilirdi... Kendisinden nerdeyse yirmi yaş küçük, üstelik emrinde çalışan birine asılıyormuş gibi görünüp yanlış anlaşılmaktan –

daha doğrusu- doğru anlaşılıp aşağılanmaktan çekiniyordu.” (s. 16).

Bu iki örneği yorumlamak gerekirse, Sadık Bey orta yaşlı, bıyıklı, ellili yaşların sonuna gelmiş, gözlüklü bir kişidir. Aynı iş yerinde emrinde çalışan Perim Hanım’a karşı bazı duyguları vardır. Bu duygularını başkalarının farklı değerlendirilmemesi için saklamak durumunda kalmıştır.

Romanın çeşitli sayfalarında Sadık Bey ile ilgili fiziksel ya da psikolojik değerlendirmelere yer verilmiştir (s. 9-14-16-63...).

1.3.3.2. Norm Karakterler

Norm karakterler, yardımcı karakter olarak anlatıya dahil olmuş ve olay örgüsüne katkıda bulunan karakterlerdir.

Sadık Bey romanının norm karakterleri Ertuğrul, Perim Hanım, Semiramis’tir.

Ertuğrul, Sadık Bey’in hem çocukluk arkadaşı hem de iş ortağıdır. Ertuğrul ile ilgili bilgilerin verildiği bölümlerden bir örnek verilebilir:

“Ertuğrul yakışıklı sayılmazdı ama çekici bir tipti. Uzun boylu değildi ama çok kaslı, dikdörtgenimsi, sert ve güçlü bir gövdeye ve insanın gerçekten yüreğinin derinlerini görebildiği izlenimini uyandıran kapkara bakışlara sahipti. Sadık ‘ın şiirlerini kapışan, onun uğruna tiyatro koluna yazılan kızlardan herhangi birini kolayca yoldan çıkaracağına emindi. Ama liseli kızlarda gözü yoktu.” (s. 66).

Romanın çeşitli sayfalarında Ertuğrul ile ilgili fiziksel ya da psikolojik değerlendirmelere yer verilmiştir (s. 16-67...)

Perim Hanım, Sadık Bey ile aynı iş yerinde çalışan güzel, genç, çekici ve dul bir bayandır. Perim Hanım ile ilgili bilgilerin verildiği bölümlerden bir örnek verilebilir:

“Perim Hanım’ın bölmesine kaydı gözleri. Onu sevdiğinden değil, çekici giyimi, ince uzun bacaklarıyla arada bir yüreğini hoplattığından. Büroda göz zevkine hitap eden bir o vardı. Bir keresinde kadının göğüslerini ellemeyi bile geçirmişti aklından...” (s. 13).

Perim Hanım ile ilgili bilgilerin verildiği başka bölümler incelendiğinde eşinden yeni boşanmış otuz beş yaşlarında, 5-6 yaşlarında bir oğlu olan oldukça çekici bir bayan olduğu tespit edilmiştir.

Semiramis, Sadık Bey ve Ertuğrul’un üniversite yıllarındaki sevgilisidir. Önce Ertuğrul ile daha sonra da Sadık Bey ile sevgili olmuştur. Oldukça güzel, tiyatro ve sanata ilgi duyan bir kızdır.

Semiramis ile ilgili bilgilerin verildiği bir bölüm şu şekilde örneklendirilebilir:

“Kimin gözüyle bakarsanız bakın, yabancı film oyuncularını ya da top modellerini andıran bir güzelliği vardı. Oysa ne film oyuncuları kadar ufak tefek ne de top modeller kadar ince uzun biriydi. Boyu daha uzundu, poposu Avrupa tipiydi ama ona ilk anda tutulmanızı sağlayan beline kadar uzayan bal rengi saçlarından, sarı benekli ela gözlerinin ışıltısından, kafasını geriye atıp ağzını kocaman açarak kahkahalarla gülmesinden fışkırان parıltı ve hatta ateşti. Uluslar arası dilde buna “star ışığı” deniliyordu.” (s. 69).

1.3.3.3. Kart Karakterler

Kart karakterler, Forster’ in kişiler sınıflandırmasındaki düz karakter kısmına dahil edilebilir (Tekin, 2004:96). Bu karakterler romanın neresinde okuyucunun karşısına çıkarsa çıksın hiçbir çaba gösterilmeksizin tanınabilecek özelliklere sahiptir (Forster, 1982’ den akt. Durukoğlu, 2014: 211-243.).

Sadık Bey romanının kart karakteri, Sadık Bey'in karşısına ansızın çıkan, onu düşünmeye davet eden, yer yer ukalalık etme cüretini gösteren ve yazarın "genç adam" diye bahsettiği kişidir. Bu kişinin özelliklerinin kısaca verildiği cümleler şunlardır:

"... Oysa masanın karşı yanında oturan genç adam – yüzüne bakmasa da genç olduğunu fark etmişti.- selamını almamasına karşın başını kaldırıp bir an dik dik baktı ona, nerdeyse tanıyacakmış gibi..." (s. 22).

"Genç adam aniden ayaklandı ama hemen gitmedi. Bir şeyler söylemek istercesine öylece dikiliyordu karşısında. Sadık Bey onun bu ısrarlı varlığını yok sayamayacağını, bir şekilde yüzüne bakam zorunda olduğunu hissetti nedense. .. Boğazı bollanmış balıkçı yakadan, kirli sakaldan, sarkık bıyıktan sonra bir çift açık renk gözle göz göze geldi." (s. 24).

Verilen örnekler yorumlandığında "genç adam" olarak bahsedilen kişi nerede verilirse verilsin tanınmakta ve anlatıya dahil olduğu her noktada ipuçları vermektedir.

Romanın çeşitli sayfalarında "genç adam" ile ilgili fiziksel ya da psikolojik değerlendirmelere yer verilmiştir (s. 22-24-27-154...).

1.3.3.4. Fon Karakterler

Fon karakterler, dekoratif unsur durumunda olan karakterlerdir. Romandaki anlatının gidişatını çokça etkilemezler (Forster, 1982' den akt. Durukoğlu, 2014: 211-243.).

Sadık Bey romanında fon karakter olarak okuyucunun karşısına çıkan kişiler şu şekilde verilmiştir:

Zuhal Hanım:

Sadık Bey'in ellili yaşlardaki sekreteridir.

Nurcan:

Sadık Bey'in 18 yaşında evlenmiş, sadece para istemek için babasını arayan kızıdır.

Caner:

Sadık Bey'in 9 yaşındaki çelimsiz torunudur.

Nuriye:

Sadık Bey'in rahmetli eşidir. Sadık Bey ile evlenmeden evvel onun sekterliğini yapmıştır.

Ayla:

Sadık Bey'in Nuriye'den önceki sekreteridir.

Suzan Abla:

Nuriye'nin ev sahibinin kızıdır. Sadık Bey ile Nuriye'nin evlenmesine vesile olmuştur.

Garson:

Sadık Bey'in gittiği meyhanedeki garsondur.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Zaman Unsuru

Romanda zaman kavramı ile ilgili ipuçlarına yer veren bölümler şu şekilde örneklendirilebilir:

"Ne kadar olmuştu büronun baştan sona bilgisayarla donatılmasına karar verileli? On yıl mı, daha mı çok? Daha çok tabii... Doksanlı yılların başlarındaydı herhalde... Nerdeyse yirmi yıl..." (s.9).

Bu örnekten anlaşılacağı üzere romanın başlangıcı 2010 yılı olarak tespit edilebilmektedir.

“Taşkınlık yapmanın tehlikeli olduğu yıllardı onun üniversite yılları.” (s. 21).

Bu örnekle birlikte Sadık Bey’in üniversite yıllarının 1970’li yılların sonuna denk geldiği tahmin edilmektedir.

“İki saatten fazla oyalanmıştı meyhanede. Gene de çıktığında saat on bire gelmemişti bile...” (s. 25).

Saat kavramına yer verilen bu örnek meyhane giriş çıkış saatleri hakkında okuyucuya bilgi vermektedir.

Verilen örnekler haricinde romanın yazıya geçiriliş zamanı hakkında net bir bilgiye ulaşılamamıştır.

Romanın aktüel (başlangıç ve bitiş) zamanı yaklaşık olarak üç-dört aylık bir zaman dilimini kapsayabilmektedir.

2.2. Mekan Unsuru

Sadık Bey romanındaki mekanlar özel anlamların yüklendiği mekanlar değildir. Romandaki mekanların tasvir edildiği bölümler şu şekildedir:

“... Dosyaları kâğıt halinde önünde görmeden gerçekliklerine inanamıyordu. ... “Finans-Analiz Bölümü”! kurulalı, kendi muhasebe bölümünün işleri de, önemi de bayağ azalmıştı.” (s. 9).

Bu tasvirde mekân olarak bir iş yeri ya da ofis anlatılmaya çalışılmıştır.

“... Ertuğrul’un babasının Sultanhamam’daki iki katlı dükkanının yıllar içinde Türkiye’nin en önemli tekstil ve devamında konfeksiyon şirketi haline gelmesindeki rolünün yalnızca “vefakarlık” olarak değerlendirilmesine sinirlenmeye hakkı yok muydu yani?” (s. 17).

Bu örnekte Ertuğrul’un babasının tekstil dükkânı tasvirlenmiştir.

“Ta öğrencilik yıllarından beri gelirdi buraya. Tabii o zaman burası burada değil, artık yerinde kötü bir çarşı bulunan Krepen Pasajı’ndaydı ve üç katlı değil, tek katlıydı.” (s. 21).

Yazarın “genç adamlar” karşılaştığı ilk mekân olan meyhane yukarıdaki örnekteki gibi anlatılmıştır.

“...Binaların çoğunun iş yerine dönüşmüş olduğu bu mahallede, gecenin bu saatinde park yeri bulmak kolaydı zaten. Gündüzleri gürültücü bir kalabalığın kol gezdiği bu sokaklar, geceleri sessizliğin ötesi bir ıssızlığa bürünürdü. Gene de İstanbul’un en tehlikesiz yerlerindendi.” (s. 31).

Sadık Bey’in intiharını gerçekleştirdiği yer olan evi, mahallesi ve apartmanı verilen örnekteki gibi tasvirlenmiştir.

2.3. Dil ve Üslup

Dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan canlı bir varlıktır. Aksan‘ a (1998) göre dil; düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir.

Üslup, “anlatma, oluş, deyiş ve yapış biçimi, tarz” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2011: 2451). Üslup, diğer bir deyişle anlatım tarzı, yazarın bir konuyu ele alış biçimi olarak değerlendirilebilmektedir. Üslup, dil ile birlikte ele alındığında anlatımın yapısı hakkında gerek ipuçları gerekse de çeşitli dokümanlar verebilir.

Sadık Bey romanının dil ve üslup açısından değerlendirilmesi yapılacak olursa, romanda Türkçe kelimelerin yanı sıra yer yer yabancı dil kökenli kelimelere de yer verilmiştir. Örneğin; *“Le Fou*

dövüşmekten dövmeye evrildiği iki yılda futbola merak saldı.” (s.65). ifadesindeki “Le Fou” ve “merak” kelimeleri yabancı dil kökenlidir.

“Tutarlılık anlam parçalarının metne konu olan izleğin etrafında bütünlük ve süreklilik oluşturacak biçimde gelişerek birbirlerine eklenmesini sağlar” (Beaudet, 2001’den akt. Onursal, 2003: 14) Bu tanıma dayanarak romandaki sözcükler ve sözcüklerin birleşiminden oluşan cümlelerin ve hatta paragrafların okuyucunun karşısına tutarlı şekilde çıktığı söylenebilir.

Romanın çalışmaya konu edinilen son baskısı incelendiğinde yazım ve noktalama yanlışlarına rastlanılmamıştır.

2.4. ANLATIM TEKNİĞİ

2.4.1. Anlatma ve Gösterme Tekniği

Anlatı sistemi, anlatıcıyı- mutlak anlamda- öne çıkararak “anlatma” yöntemiyle kurulur. Anlatma, bir sunma biçimidir. Gösterme ise bir olayı ya da durumu, belli bir zaman ve yer içinde, daha çok kişiler arası konuşma eylem biçiminde okuyucuya sunmaktır (Tekin, 2004:190-191). Çalışmaya konu edinilen romanda anlatma ve gösterme teknikleri birlikte kullanılmıştır.

2.4.2. Tasvir Tekniği

Tekin’e (2004) göre tasvir; romanın kurmaca dünyasında yer alan kişi, zaman, olay, mekan gibi unsurları, sanatın sağladığı imkanlardan yararlanarak görünür kılmaktır.

Sadık Bey romanında tasvir tekniğinin kullanıldığı fiziksel ya da psikolojik tasvirlerin yapıldığı bölümlerden örnek verilecek olursa şu cümlelerden yararlanılabilir:

“Öyle ıslak ıslak binerken arabasına, pardösüsünün eteklerini kaldırmayı akıl etti ama tamamen çıkarmaya üşendi.” (s.26).

“Her sabah olduğu gibi şeffaf salonun en sonundaki bölmesine doğru ilerlerken sağına soluna bakmadı. Cam duvarlı, cam kaplı odasına girdiğinde her zamanki gibi paltosunu asmadan, (asacağı palto olmadığından) doğruca masasına oturdu.” (s. 136).

“Ertuğrul’u ilk tanıdığı anda, o yaşta tam irdeleyemediği, nedenini doğru dürüst bilemeden, bilincine varamadan “aç”lıkla bağdaştırdığı o garip bakışlar lise yıllarında yavaş yavaş değişime uğramıştı.” (s. 139).

“Yeter be! Sen kimsin bana ayar verecek? Semiramis’i seviyordum, tereddüt yaşamış olabilirim ama sonunda affettim onu, boynuna sarıldım, beni sevdiğine inandım. Onu alıp İstanbul’a götürecektim.” (s. 161).

2.4.3 Geriye Dönüş Tekniği:

Romancı, gerçek olan şimdiden, geçmişe ve -hatta- geleceğe uzanır (Tekin, 2004:233). İncelenen romanda yer yer geriye dönüş tekniğinden faydalanılmıştır. Özellikle romanın “Sadık Bey ve Ertuğrul” olarak adlandırılan bölümünde geriye dönüş tekniğinden sıkça yararlanılmıştır. Birkaç örnek verilmesi gerekirse şu bölümlerden yararlanılabilir:

“İkisi de on üç yaşındaydılar. Kapısında 7-B yazan dershanenin pencere yanındaki sondan ikinci sırasında yan yana oturuyorlardı.” (s. 63).

“Krepen Pasajı döneminde bile hep kadınlı erkekli, rahat içilebilen yerlerdi Beyoğlu mekanları, özellikle de Balık Pazarı civarı.” (s. 23).

“O zaman anladım ki, en azından ben, vebayla mücadele ettiğimi sandığım o uzun yıllar boyunca bir vebalı olmaktan öteye gidememiştim.” (s. 35).

3. SONUÇ

Pınar Kür’ün Sadık Bey isimli romanı materyal ve anlatım tekniği ana başlıkları altında incelenmeye çalışılmıştır. Araştırmaya konu edinilen kitap, 167 sayfalık bir romandır. Romanda sadakat, iyi niyet, insan ilişkileri, aşk, dostluk, arkadaşlık gibi kavramlar irdelenmiş ve bu kavramlar üzerinden psikolojik değerlendirmeler yapılmıştır.

Romandaki başkarakter Sadık Bey, günlük hayatta karşılaşılabilecek özelliklere sahip bir kişidir. Diğer karakterler de bu bağlamda değerlendirildiğinde geçmiş ile şimdi arasında bağ kurulabilecek düzeyde işlenerek verilmiştir.

Kişiler, zaman, mekan, olay örgüsü, anlatım tekniği, dil ve üslup yönünden Sadık Bey romanının değerlendirildiği bu çalışma yazarın güncel unsurlar üzerinden kavram anlatımlarını yaptığı bir belge niteliği de taşıyabilecektir.

KAYNAKÇA

Aksan, D. (1998). Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Durukoğlu, S. (2014). “Materyal ve Teknik Unsurlar Bütünü Olarak Simyacı Romanının Çözümlemesi”, Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi, Cilt 2: 211-243.

Kür, P. (2016). Sadık Bey, Can Yayınları, İstanbul.

Onursal, İ. (2003). Türkçe Metinlerde Bağdaşıklık ve Tutarlılık, Multilingual Yayınları. s.1-20.

Tekin, M. (2004). Roman Sanatı (Romanın unsurları I), Ötüken Neşriyat, İstanbul.

TDK. (2005). Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.